

MSc. Jitka Pánek Jurková

Kulturní reprezentace rozdělené společnosti na příkladu Izraele v České republice

Abstrakt:

Dizertační práce zkoumá kulturní reprezentaci Izraele v České republice z antropologické perspektivy.

Jedním ze základních teoretických východisek práce je rozlišení mezi dvěma pojmy: 1) kulturní diplomacií, která je definována jako vládou zprostředkovaná komunikace se zahraničním publikem skrze kulturu, a 2) kulturní reprezentací státu. Tu práce definuje jako výslednici různých narativů, jejichž prostřednictvím se aktéři vztahují k danému tématu a veřejně tak projevují své sebeporozumění.

Dizertační práce je na aktéry zaměřenou analýzou. Zabývá se izraelskými vládními institucemi, umělci zapojenými v oficiálních reprezentačních aktivitách, diasporou, publikem, českými nevládními aktéry včetně pro-izraelských skupin, hnutím BDS a dalšími. Metoda práce kromě analýzy veřejně dostupných zdrojů vychází zejména z etnografického pozorování kulturních aktivit aktérů.

V rámci zkoumání historie česko-izraelských bilaterálních vztahů a jejich dopadem na současnou izraelskou kulturní reprezentaci dochází práce k tomu, že zdánlivou blízkost obou států oslabuje měnící se kontext. Jeho důsledkem je „falešná familiarita,“ která je překážkou účinné kulturní diplomacie.

Výzkum se soustředí na faktor hlubokého rozdělení společnosti a jeho dopadu na kulturní reprezentaci. V porovnání s homogennějšími společnostmi se kulturní reprezentace těch rozdělených stává soubojem skupin, jejichž vnímání vlastního státu a jeho reprezentace je z podstaty antagonistické. Tento rozměr se projevuje zejména v časech zvýšené veřejné pozornosti – motivuje aktéry k aktivitě, k navazování aliancí s dalšími subjekty a k zintenzivnění komunikace s publikem, přičemž strategie aktérů na sebe navzájem reagují.

Práce dokládá, že stát se s rozdělením vlastní společnosti může v rámci kulturní diplomacie vypořádat buď skrze centralizaci komunikace navenek, nebo se naopak smířit s její nekoherencí, jak je to v izraelském případě. Popisuje důvody, včetně nízké důležitosti připisované v Izraeli kulturní diplomacii. Relativně liberální přístup ke

kulturní reprezentaci však neznamena, že všichni aktéři mají stejný přístup k publiku – výrazně zvýhodněné jsou tradiční kulturní elity, jak dokládá výzkum.

V důsledku budou kulturní diplomacie rozdělených společností vždy čelit dilematu mezi efektivitou a demokratickými standardy. Jako jediné východisko se nabízí zaměření na budování osobních vazeb mezi aktéry.